

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2205/2015
19.10.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Лидије Ђукић и Божидара Вујичића, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Миодраг Нешковић, адвокат из ..., против туженог „ББ“ из ..., чији је пуномоћник Иван Ћаловић, адвокат из ..., ради утврђења радног односа, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2715/14 од 16.07.2015. године, у седници одржаној 19.10.2016. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2715/14 од 16.07.2015. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Чачку П1 172/13 од 03.04.2014. године, ставом првим изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тужилац тражио да се према туженом утврди да је засновао радни однос на неодређено време почев од 09.04.2012. године и да се тужени обавезе да тужиоца распореди на одговарајуће послове у складу са његовом стручном спремом. Ставом другим изреке обавезан је тужилац да туженом на име трошкова поступка плати 159.000,00 динара у року од осам дана од дана пријема пресуде, а уколико у остављеном року то не учини на наведени износ тече законска затезна камата од дана извршности пресуде до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2715/14 од 16.07.2015. године, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је изјавио ревизију због битне повреде парничног поступка учињене пред другостепеним судом и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“, број 72/11 и 55/14), Врховни касациони суд је нашао да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а није учињена ни битна повреда пред другостепеним судом, на шта се ревизијом указује, јер су побијаном пресудом оцењени жалбени наводи од одлучног значаја.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је радио код туженог од априла 2012. године до краја јануара 2013. године, с тим што није био радно ангажован као запослени, већ се обучавао послу, тако што није имао конкретне радне задатке, већ је помагао по потреби. Вршио је послове превоза робе, помагао је у монтажи, производњи, лабораторији, сачинио је пар понуда и слично. О његовом присуству на раду није вођена евиденција, јер није имао одређено радно време и није био уписан у карнет запослених. Добијао је накнаду за рад која је покривала и путне трошкове, али није била у фиксном износу, исплаћивана је непосредно тужиоцу, а не преко текућег рачуна као осталим запосленима. Тужилац је радио по усменом договору, а између њега и туженог није било речи о заснивању радног односа с тим што оснивач и власник туженог ВВ није био задовољан са радом тужиоца, који је сматрао да тужилац није достигао ниво потребан за рад код туженог.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, правилно су нижестепени судови закључили да тужилац у спорном периоду није био у радном односу на неодређено време код туженог.

Одредбом члана 32. став 1. Закона о раду („Сл. гласник РС“, број 24/05, 61/05, 54/09) прописано је да се уговор о раду закључује пре ступања запосленог на рад, у писменом облику, а ставом 2. да ако послодавац са запосленим не закључи уговор у складу са ставом 1. овог члана, сматра се да је запослени засновао радни однос на неодређено време даном ступања на рад.

По оцени Врховног касационог суда, у конкретном случају нису испуњени услови за примену члана 32. став 2. Закона о раду. Наиме, рад тужиоца код туженог у периоду од априла 2012. године до краја јануара 2013. године није имао карактеристике радног односа. Како би рад без закљученог уговора о раду довео до заснивања радног односа на неодређено време, потребно је да буду испуњени услови које би довели до примене правне фикције о постојању радног односа. Међутим, успостављени однос између тужиоца и туженог не испуњава ове услове с обзиром да тужилац није имао одређено радно време, није била одређена месечна зарада, већ променљива накнада, пре свега за покривање трошкова превоза на релацији ... - ..., затим тужилац није обављао послове одређеног радног места, већ послове различитих радних места по потреби, није вођена евиденција о његовом присуству на раду или одсуству са рада, с тим што су са успостављеним начином рада били сагласни и тужилац и тужени. С обзиром да нису испуњени услови за утврђење да је тужилац у спорном периоду био у радном односу на неодређено време, тужени нема обавезу да га реинтегрише у радни процес и распореди на одговарајуће послове у складу са његовом стручном спремом.

Имајући у виду наведено, неосновани су ревизијски наводи којима се указује на погрешну примену члана 32. став 2. Закона о раду. Осим тога, ревизијом се указује на погрешан став суда у погледу примене члана 195. став 2.

Закона о раду. Врховни касациони суд је нашао да су ревизијски наводи у овом делу основани, али без утицаја на ревизијско одлучивање у овој правној ствари.

Одредбом члана 195. став 2. Закона о раду, која је била на снази у време подношења ове тужбе, прописано је да је рок за покретање спора 90 дана од дана достављања решења, односно сазнања за повреду права. У конкретном случају тужилац је престао да ради 31.01.2013. године, а тужбу је поднео 22.03.2013. године, дакле, у року од 90 дана од дана сазнања за повреду права (тужени није донео никакав писани акт о раду или престанку рада тужиоца), због чега је тужба благовремена. Погрешан је став другостепеног суда да је тужилац требало да поднесе тужбу истеком тромесечног рока рачунајући од првог дана рада (09.04.2012. године) с обзиром на његов договор са туженим да ради без уговора три месеца. Наиме, тужилац тужбом тражи утврђење радног односа које право је повређено престанком рада (31.01.2013. године) и од тада тече рок од 90 дана за подношење тужбе. Такође, Врховни касациони суд је нашао да је погрешан, али ирелевантан став другостепеног суда изнет у другостепеној пресуди да је тужилац изгубио право на правну заштиту због преклузије. Ово из разлога што је тужилац по тужби од 22.03.2013. године, ради утврђења радног односа на неодређено време, остварио потпуну правну заштиту у овом судском поступку, јер је о његовом тужбеном захтеву мериторно одлучено, како у првостепеном поступку оценом тужбених навода, тако и у другостепеном оценом битних жалбених навода, због чега погрешан став другостепеног суда о примени члана 195. став 2. Закона о раду није имао утицаја на право тужиоца да оствари судску заштиту.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци на основу члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа-судија
Весна Поповић,с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**